

Forbrydelse og straf i Riber Ret

Før Riber Ret havde man en lovsiger, som kunne huske, hvordan tidligere sager var afgjort på tinget. Nu var det danske samfund blevet så kompliceret, at der var behov for en nedskrivning. Det var nødvendigt at have love, der kunne give retfærdighed mellem folk. Som indledningen til Jyske Lov siger, var der ingen grund til at have en lov – hvis bare folk ville behandle hinanden retfærdigt.

Sådan lyder indledningen til Jyske Lov fra år 1241:

»Med lov skal land bygges, men ville enhver nøjes med sit eget og lade andre nyde samme ret, da behøvede man ikke nogen lov. Men ingen lov er så god at følge som sandheden, men hvor man er i tvivl om, hvad der er sandhed, der skal loven vise sandheden.»

På gammelt dansk ser teksten sådan ud:

Mæth logh skal land bygiæs, æn wildæ hwærmæn oruæs at sit eghæt, oc latæ mæn nytæ iafnæth, tha thurftæ man ækki logh with. Æn ængi logh ær æmgoth at fylghæ sum sannænd. Hwaræ sum man æuær um sannænd, thær skal logh letæ hwilkt ræt ær.

Prøv at læse teksten op for din sidemakker!

Riber Ret

Senere kom bylovene, som gjaldt for købstæderne fx Riber Ret. Bylovene bestod af regler for livet i byen og for handel og straffen for at overtræde dem samt straffen for forskellige forbrydelser.

Samværsregler:

Da Ribe var på sit højeste i middelalderen boede der over 5.000 mennesker inden for bygrænsen. Det var mange mennesker på et lille areal, derfor opstod der behov for fælles regler for samværet. Der var regler for, hvor tæt man måtte bygge på skel, hvordan en uenighed mellem naboer skulle klares, regler for utroskab, arveregler og regler for, hvordan torvehandelen skulle foregå.

Forbrydelser:

Som i dag fandt forbrydelser sted, når mange mennesker var sammen; tyveri, falskmøntneri, bortførelse af en gift kvinde, slagsmål, falsk mål eller vægt, uagtsomt manddrab, vold, forfalskede varer og mord.

Straf:

Straffene i Riber Ret var efter vores lovgivning hårde, men skulle virke afskrækkende på folk. Ofte blev de ikke ført ud i livet; man blev benådet, indgik forlig med offeret eller betalte en bøde. Fængselsstraf, som bruges i vore dage, kendte man ikke i middelalderen, kun gælds fængsel hvor man sad, til man havde betalt sin gæld. Først i 1600-tallet fik man fængsler, hvor man kunne genopdrage af forbrydere.

For os er middelalderens straffe udtryk for en meget fremmedartet tankegang. Fx var det mere vanærende at blive hængt som tyv end at blive halshugget som morder. Derfor måtte tyvens arvinger afstå hele deres arv til byen og fogeden, mens den halshuggedes arvinger kunne beholde arven.

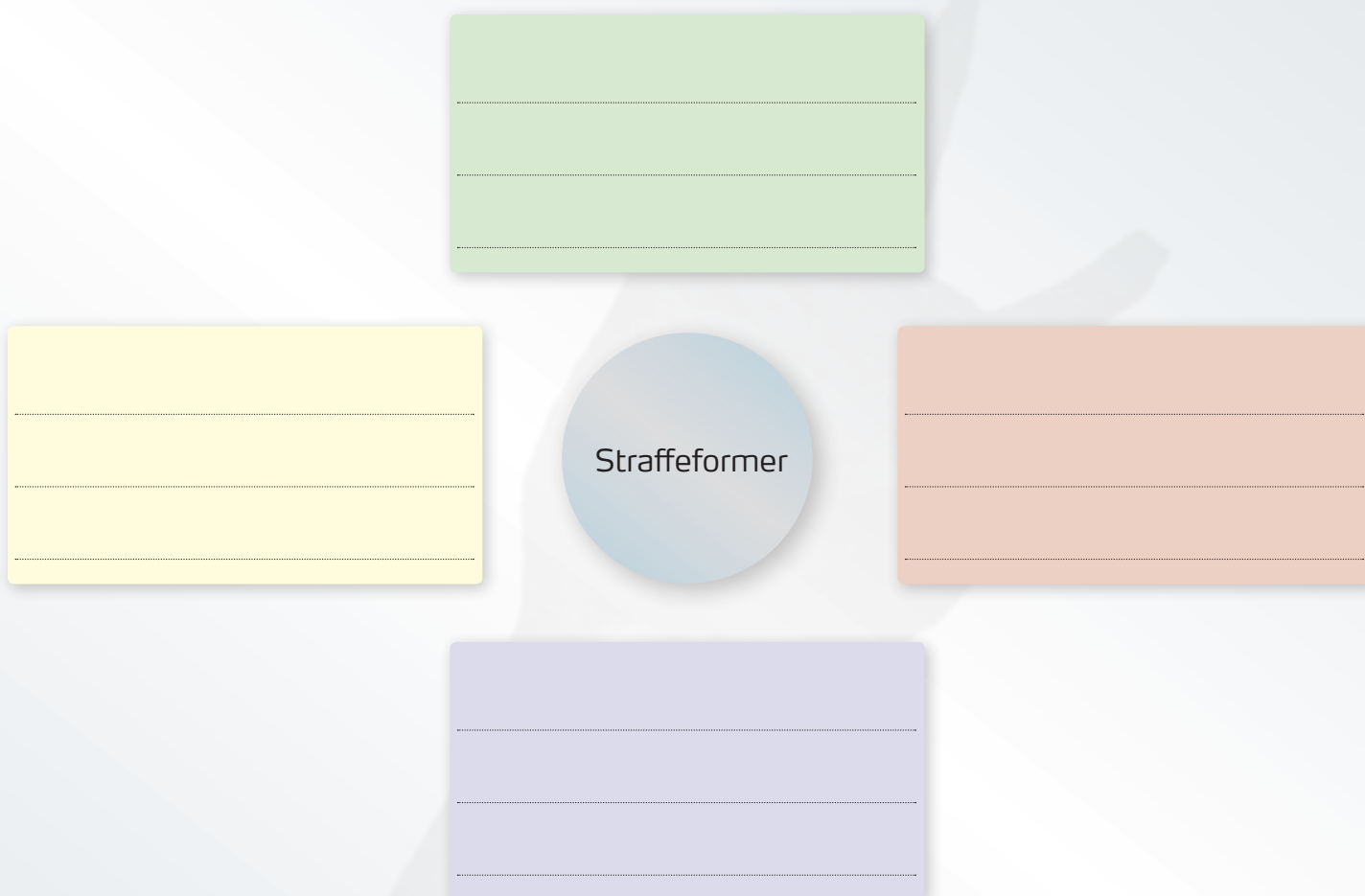
Formål med straffen var: Samfundets hævn, godtgørelse af offerets skade, skræk og advarsel.

Opgaver:

For at kunne løse de følgende 6 opgaver skal du bruge lovteksten for Riber Ret.

Opgave 1:

Lav en liste over de forskellige straffe, som Ribes borgere kunne idømmes efter Riber Ret. Del straffene ind i grupper i en mindmap. Du kan lave flere kasser, hvis du har brug for det.

Opgave 2:

Kig på § 18. Hvad kalder man den forbrydelse i dag?

Opgave 3:

Hvordan straffes den i dag?

Søg på nettet med ordene: nyhederne, kriminalitet og leksikon, så finder du et kriminalleksikon. Brug det!

Opgave 4:

Hvad, tror du, er årsagen til de hårde straffe for denne forbrydelse?

.....

.....

.....

Opgave 5:

Opstil en liste over de forbrydelser, som bliver nævnt i Riber Ret, efter straffens hårdhed.

Skriv den forbrydelse, der straffes hårdest, først.

1	6
2	7
3	8
4	9
5	10

Opgave 6:

Opstil på samme måde din egen liste over, hvilke forbrydelser, du synes, der bør straffes hårdest.

1	6
2	7
3	8
4	9
5	10

Er du enig med din sidemakker?

.....

.....

.....